

Országgyűlési képviselő

Iromány száma: **T/9148.**

Benyújtás dátuma: **2020-02-11 13:24**

Parlex azonosító: **3JPV2M140001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Tárgy: **Törvényjavaslat benyújtása**

Benyújtó: **Dr. Vadai Ágnes (DK), Arató Gergely (DK), Bósz Anett (DK), Dr. Oláh Lajos (DK), Gyurcsány Ferenc (DK), Hajdu László (DK), Sebián-Petrovszki László (DK), Varju László (DK)**

Törvényjavaslat címe: **A nők elleni és a családon belüli erőszak elleni intézkedésekről**

Az Alaptörvény 6. cikkének (1) bekezdése alapján „**a nők elleni és a családon belüli erőszak elleni intézkedésekről**” címmel a mellékelt törvényjavaslatot kívánom benyújtani.

2020. évi törvény

a nők elleni és a családon belüli erőszak elleni intézkedésekről

Az Országgyűlés sajnálattal állapítja meg, hogy a gyűlöletre épülő kormányzás rossz példája alapján egyre gyakrabban fordul elő – a vitás ügyek békés rendezése helyett - a vita erőszakos eszközökkel történő „megoldása”. Az Országgyűlés továbbá aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az Isztambuli egyezmény ratifikálása indokolatlanul késedelmeskedik, ennek is köszönhetően a nők elleni erőszak és a családon belüli erőszak elleni állami fellépés nem lehet hatékony. Mindezekre tekintettel a következő törvényt alkotja:

1. §

(1) Minden állami szerv köteles haladéktalanul eljárni, ha nők elleni erőszakról, vagy családon belüli erőszakról szerez tudomást. Ennek során az áldozatok részére - soron kívüli intézkedéssel - védelmet, segítséget kell nyújtani.

(2) E törvény alkalmazásában a nők elleni erőszak: az emberi jogok megsértéseként és a nőekkel szembeni megkülönböztetés formájaként értelmezve a nemi alapú bántalom minden formája, amely fizikai, szexuális, pszichológiai vagy gazdasági sérelmet, vagy szenvedést okoz vagy okozhat, ideértve az ilyen tettekkel való fenyegetést, a jogellenes fogvatartást, történjen az akár a közéletben, akár a magánéletben.

(3) E törvény alkalmazásában családon belüli erőszak: a fizikai, szexuális, pszichológiai vagy gazdasági erőszak minden formája, mely a családon vagy háztartáson belül, illetve jelenlegi vagy volt házastársak vagy élettársak között valósul meg, függetlenül attól, hogy az elkövető az áldozattal azonos vagy külön helyen él, élt.

1. A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény módosítása

2. §

(1) A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) a következő alcímmel és 208/A. §-al egészül ki:

„Családon belüli erőszak

208/A. §

(1) Az a 208. § (1) bekezdés alapján a kiskorú nevelésére, felügyeletére vagy gondozására köteles személy, aki a kiskorúval közös háztartásban vagy egy lakásban élő másik a kiskorú nevelésére, felügyeletére vagy gondozására köteles személy sérelmére testi sértés büntetett [163. §,], nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekményt [196-206. §], kapcsolati erőszak bűncselekményt követ el egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A családon belüli erőszak elkövetőjével szemben a kitiltást el kell rendelni.”

3. §

Hatályát veszti a Btk. 212. § (4) bekezdése.

2. A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény módosítása

4. §

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 86.§ (1) bekezdése a következő c) ponttal egészül ki:

/(1) A bíróság, az ügyészség és a nyomozó hatóság a különleges bánásmódot igénylő személyt védelemben részesíti,/

„c) ha a büntetőeljárás a családon belüli erőszak [Btk. 208/A. §] vagy a kapcsolati erőszak [Btk. 212/A. §] bűncselekmény elkövetése miatt indult.”

3. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény módosítása

5. §

(1) A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4:191. §-a a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:

„(2a) A (2) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni azzal szemben is, akit a bíróság családon belüli erőszak [Btk. 208/A. §] vagy a kapcsolati erőszak [Btk. 212/A. §] bűncselekmény elkövetése miatt szabadságvesztésre ítélt. A kapcsolattartásról kizárólag a bíróság dönthet. A kapcsolattartás akkor engedélyezhető, ha az érintett eredményes konfliktuskezelő terápián vett részt és ezt hitelt érdemlően bizonyítja. A kapcsolattartás lehetőségét a gyámhatóság a szülői felügyeleti jogot gyakorló személy kérelmére felfüggeszti és indokolt esetben eljárást indít a megszüntetése érdekében.”

(2) A Ptk. 4:192. §-a a következő (2) bekezdéssel egészül ki, ezzel egyidejűleg a § jelenlegi szövegének jelölése (1) bekezdésre módosul

„(2) A Ptk. 4.:191. § (2a) bekezdésében meghatározott esetben a szülői felügyelet bírósági visszaállítását a gyámhatóság kezdeményezheti, feltéve, hogy a kapcsolattartás zavartalanul megvalósult, továbbá, ha a gyermek betöltötte a tizennegyedik életévét és az eljárás megindításához hozzájárult.”

4. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény módosítása

6. §

(1) A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 68. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi. A gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi, ha a szülőt vagy más törvényes képviselőt szándékos bűncselekmény miatt egy évet meghaladó szabadságvesztésre ítélte a bíróság.”

(2) A Gyvt. 72. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az ideiglenes hatályú elhelyezést megalapozó súlyos veszélyeztetettségnek minősül a gyermek olyan bántalmazása, elhanyagolása, amely életét közvetlen veszélynek teszi ki, vagy testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődésében jelentős és helyrehozhatatlan károsodást okozhat, így különösen, ha a kiskorú nevelésére, felügyeletére vagy gondozására köteles személy ellen a családon belüli erőszak [Btk. 208/A. §] vagy a kapcsolati erőszak [Btk. 212/A. §] bűncselekmény elkövetése miatt indult. büntetőeljárás indult és nincs másik szülő vagy törvényes képviselő, aki a gyermekről gondoskodni tudna.”

7. §

Ez a törvény a kihirdetését követő nyolcadik napon lép hatályba.

Általános indokolás

Az elmúlt időszakban gyakrabban előforduló, és nagy nyilvánosságot kapó esetekkel kapcsolatban felmerült az a megalapozott társadalmi igény, hogy a hozzátartozók sérelmére elkövetett súlyos személy elleni erőszakos bűncselekmények áldozatai fokozottabb védelemben részesüljenek. Tekintettel arra, hogy ez a cél önmagában a büntetőjog eszközeivel nem érhető el, szükséges széleskörű, több kapcsolódó jogszabály részbeni módosítása annak érdekében, hogy a jövőben ne fordulhassanak elő különösen a nőket, gyermekeket érintő bántalmazások.

A kapcsolati erőszak visszaszorításában kiemelten fontos a probléma mielőbbi jelzése és a segítségkérés. Fontos, hogy lehetőség szerint az érintettek a lehető leghamarabb jelezzék ezt, nem szabad megvárni, hogy az erőszak krízishelyzetet idézzon elő. Jelen módosítás is elsősorban a megelőzésre törekszik, ugyanis több törvényt érintően átvezeti a kiskorú veszélyeztetettségének azon esetét, amikor a szülő erőszakos bűncselekményt követ el, abban az esetben a szülői felügyelet – bírói mérlegelés alapján – megszüntethető, és csak abban az esetben állítható vissza, ha a szülő előzetes alkalmassági vizsgálaton esik keresztül, illetve a gyermek ehhez hozzájárul.

Amikor sajnos szinte minden nap van hír bántalmazott nőekkel, gyermekekkel szemben, akkor nőekkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről és azok megelőzéséről szóló ún. Isztambuli Egyezmény még mindig nem került ratifikálásra.

Részletes indokolás

1. §

Az Európa Tanács Egyezménye a nők elleni és a családon belüli erőszak megelőzéséről és felszámolásáról, közismert nevén az isztambuli egyezmény az Európa Tanács által megalkotott átfogó nemzetközi egyezmény a nők elleni erőszakkal és családon belüli erőszakkal szemben. 2011. május 11-én, Isztambulban nyitották meg az egyezményhez való csatlakozás lehetőségét. Az egyezmény célja az erőszak megelőzése, az áldozatok védelme és „az elkövetők büntetlenségének megszüntetése”. 46 ország és az Európai Unió írta alá a konvenciót. Magyarország 2014. március 14-én írta alá az isztambuli egyezményt. Egy évvel később a parlament 42 igen, 129 nem, 22 tartózkodás kíséretében elutasította.

2. §

A törvényjavaslat új büntetőjogi tényállást állapít meg arra az esetre, ha a családban élő másik szülővel szemben követnek a családon belül erőszakos bűncselekményt.

3. §

A sértetti érdekek és a jogérvényesítés hatékonyságának növelése érdekében szükséges, hogy a

jelentős tárgyi súllyal bíró bűncselekmény esetében az eljárás közvadra induljon.

4. §

A törvényjavaslat garantálja a védelmét annak, akivel szemben családon belüli erőszak vagy kapcsolati erőszak bűncselekményt követtek el.

5. §

A szülői felügyeleti jog bírósági megszüntetésekor szükséges a már meglévő, kiskorú sérelmére elkövetett bűncselekmény esetén történő előíráson túl szabályozni azt az esetkört is, amikor azt a másik szülője személye ellen követik el, amely nyilvánvalóan a kiskorú nevelésével összefüggő, fejlődését hátrányosan befolyásoló magatartás. A módosítás célja, hogy a szülői felügyelet jövőre történő visszaállításának garanciális elemét meghatározza. A gyámhatóság alkalmas annak megítélésére, hogy indokolt-e az eljárás megindítása. 14. életévét betöltő gyermek koránál fogva alkalmas arra, hogy a korábbi, általa megtapasztalt jogsérelmek mellett mérlegelve döntsön arról, hogy a szülője az életének milyen mértékben legyen része.

6. §

Szükséges a veszélyeztetettség jogszabályban rögzített fogalom-meghatározását kiegészíteni azzal, hogy nyilvánvalóan ilyennek minősül az, ha a szülőt a gyermek, vagy a gyermek másik szülőjével szemben elkövetett szándékos bűncselekmény miatt szabadságvesztésre ítélték. Szükséges az ideiglenes hatályú elhelyezés alapjául szolgáló súlyos veszélyeztetettség meghatározásának kiterjesztése arra az esetre, amikor a gyermek szülőjével szemben kapcsolati erőszak miatt büntetőeljárás indult.

7. §

A § hatályba léptető rendelkezést tartalmaz.